

سازمانهای غیر حکومتی (N G O) وسایل استقرار هژمونی امپریالیزم در افغانستان

در این اواخر مردم افغانستان با شبکهء جدیدی از وسایل سیاسی-اقتصادی اعمال نفوذ امپریالیزم در افغانستان آشنا شده اند. این وسایل که خود را «سازمانهای غیر حکومتی» (انجو) می خوانند، در واقعیت امر سازمانهای پوششی تداوم عملکرد سیاستهای امپریالیزم امریکا و سرمایهء جهانی در دنیای فقیر اند. همان گونه که طبقات حاکم برای تداوم سیادت شان، افزون بر دولت، شبکهء هژمونی خود را در مقیاس ملی می سازند (موسسات مذهبی و موسسات قومی-ملیتی، ساختارهای سنتی این شبکه در افغانستان اند) به همانگونه امپریالیزم برای گسترش نفوذ خود در جهان، شبکهء موسسات هژمونی خود را به وجود آورده است که «سازمانهای به اصطلاح غیر حکومتی»، بخش بسیار فعال آن را تشکیل میدهند.

امروز بیش از پنجاه هزار «انجو» در دنیای فقیر فعال اند که سالانه بیش از ده میلیارد دلار از موسسات مالی جهانی، حکومت امریکا، اروپا و سایر کشورهای جهان دریافت میدارند. معاش رئیس یک انجوی بزرگ معادل معاش رئیس یک شرکت بزرگ خصوصی است. مقامات انجوهای بزرگ همانند رؤسای شرکتهای چند ملیتی، از امتیازات عظیم غیر نقدی بهره ور اند. ساحهء فعالیت سیاسی و اجتماعی انجوها وسیع بوده، عمدتاً در روستاها و محلات فقیرنشین شهرهای آسیا، افریقا و امریکای لاتین عمل می کنند. یکی از وظایف سازمانهای غیر حکومتی تخریب ایدیالوژیک و سیاسی جنبش های سازمان یافتهء چپ در کشورهای جهان سوم (پیرامونی) است.

انجوها با صید رهبران و روشنفکران چپ دیروزی در بدل معاشهای دالری، نیروهای مترقی را از ظرفیت های فکری و رهبری تهی می سازند. شکار بسا از روشنفکران افغان که تا دیروز ادعای بلندی پروازانهء سهمگیری در تحولات بنیادی اجتماعی-سیاسی را داشتند و از «مدرنیزم» و «جامعهء مدنی» و «راه سوم» و غیره سخن می رانند، نمونهء بارز روش «سربازگیری» انجوها برای به اصطلاح «خوشخور» ساختن هویت سیاسی شان است.

دگرگونیهای ساختاری «ماکرو اقتصادی» در سطح جهانی که باعث تشدید فقر در نواحی فقیر دنیا می گردد، تغییرات ساختاری اجتماعی- سیاسی را در مقیاس این نواحی از پی دارند. این تغییرات که بر اساس وضع به وجود آمده در اثر جهانی شدن سرمایه روی میدهند، باعث «نارضایتی» توده های مردم در سطح بافت بنیادی جوامع میگردد. این «نارضایتی» از طریق سازمانهای سیاسی **چپ** عمدتاً علیه نهادهای بین المللی سرمایه چون: بانک جهانی، صندوق وجهی بین المللی، شرکت های چند ملیتی و بانک های بزرگ خصوصی سمت داده می شود.

سازمانهای غیر حکومتی به خاطر ممانعت از کانالیزه شدن این نارضایتی در جهت براندازی دولتهای دست نشانده در ساحهء «میکرو اقتصادی» عمل می کنند تا از انفجار های احتمالی جلوگیری کنند. این سازمانها مردم را مصروف پروژه های غیر اساسی ساخته، با نمایاندن سیمای «غیر سیاسی» و پیش کشیدن شعار «آموزش توده ها»، در واقعیت امر به انتقال «ایدیالوژی بورژوازی و بینش های غیر طبقاتی» می پردازند تا مانع پآگیری یک آگاهی واقعی اجتماعی در روستا ها و شهر های فلاکتبار جهان فقیر گردند.

ما همین اکنون نمونه های بارز این نوع «آموزش خلق» را در برخی از انتشارات افغانی خارج کشور که خود را غیر سیاسی، غیر وابسته، «راه سومی»، «مدرن»، «پست مدرن»، «فرهنگی- اجتماعی»، یا «علمی- فرهنگی» وانمود می نمایند، مشاهده می کنیم. در چنین فضا حتی جرأت پیشنهاد «مصالحة ملی» هم می شود و آن هم از سوی یک عضو شورای مرکزی حزب وطن دیروزی. (مراجعه شود به نشریه دیدگاه، شماره های «۱۱-۱۲» ص ۹).

این نشریه ها در واقع جزئی از شبکهء «سازمانهای غیر حکومتی» اند که علیه جنبش واقعی چپ افغانی عمل می کنند. تصادفی نیست که برخی از گرداننده گان آنها در بدل خدمات شان به پستهای سفارت، و ریاست تجارت و اتشء تجارتي و...گماشته می شوند.

مسؤلان و کادر رهبری سازمان های غیر حکومتی که عمدتاً مصروف نگارش گزارش های مبسوط و شرکت در جلسات بین المللی در بارهء «مسایل فقر در جهان» اند، روستاها و کارته های فقیر شهر های سرزمینهای خود را اصلاً نمی شناسند. آنان یک قشر جدید اجتماعی را تشکیل میدهند که با وجود نداشتن مالکیت بر وسایل تولید، از پشتیبانی مستقیم موسسات مالی امپریالیزم (در بدل خدمات شان برای کنترل صدها میلیون انسان نادار جهان) برخوردار اند!

می شود این قشر را از دیدگاه جامعه شناختی **طبقهء «نیوکمپرادور»** خواند، طبقه یی که مولد کالاهای مفید برای کشور خود نبوده، صرف ادارهء فقر منطقه یی را در بدل «امتيازات» معامله می کنند.

بدین گونه کارمندان «سازمانهای غیر حکومتی» ابزارهای سرمایه جهانی اند که در عمیق ترین انساج جوامع فقیر برای جلوگیری از عصیانها و قیامهای توده یی فعالیت می کنند. نیروهای چپ و انقلابی افغانی باید به تحلیل جدی این پدیده جدید در جامعه افغانی که با آغاز استقرار سیادت غرب در افغانستان پا گرفته است، بپردازند.

در افغانستان امروزه رسماً بیش از «چهارهزار و پنجصد» سازمان غیر حکومتی ثبت گردیده اند که در حدود دوهزار آنها فعال اند. کارمندان افغانی این سازمانها را عمدتاً کادرهای فنی تحصیل کرده، استادان و فعالین سیاسی دیروزی (به شمول برخی کادرهای مربوط به ح.د.خ.ا که دیگر «مبارزه طبقاتی» را «توهم» و «افسانه» میخوانند و «راه سوم» را همراه با مذهب جدیدی به نام «گلوبالیزم»، علم کرده اند) تشکیل می دهند.

پروژه های کوچک تولیدی و برنامه های اجتماعی صحتی و فرهنگی زمینه فعالیت این سازمانها را در چوکات کلی بازسازی (عمران مجدد) می سازند. در کنار پروژه های بزرگ و متوسط زیربنایی و تلاش امپریالیزم در جهت ساختن یک دستگاه دولتی دست نشانده فرمانبردار، سازمانهای غیر حکومتی نقش «عاملان میانجی» را بین نیازمندیهای عاجل خلق و مقامات حاکم خارجی و داخلی بازی می کنند. کارمندان افغانی آنها به حیث یک طبقه «خورده بورژوازی جدید» همزمان موقعیت اجتماعی- اقتصادی کمپرادوری را احراز می کنند. (یعنی خود صاحب وسایل تولید نیستند و مستقیماً در تولید سهم ندارند، ولی به حیث حلقه پیوست سرمایه جهانی و موسسات مالی آن زمینه استقرار مناسبات سرمایه داری را در کشور فراهم میسازند).

این سازمانها زیر شعارهای عوامفربانه «همکاری»، «انتقال مهارتهای فنی»، «دموکراسی»، «بیطرفی سیاسی»، «بازسازی افغانستان»، «حقوق بشر»، «حقوق زنان»، «صحت طفل و مادر» و دهها نیرنگ ایدئولوژیک دیگر، در واقعیت امر برای منحرف ساختن توجه مردم و جوانان از مسایل اساسی اجتماعی-اقتصادی کشور، فعالیت می کنند. آنها نظام سرمایه داری را در مقام نظام مبتنی بر حکومت قانون، مدافع آزادی و دموکراسی و ضامن احترام به کرامت انسانی، به حیث عالیترین شکل اجتماعی که تا پایان تاریخ بشر خواهد ماند، به مردم افغانستان معرفی می کنند.

«گلوبالیزم» در مقام یک نگرش فرا طبقاتی، فراسیستمی که گویا مسایل بشر را برون از سیادت این یا آن طبقه و نظام مطرح میکند، به حیث ایدئولوژی رسمی سازمانهای غیر حکومتی و دنباله روان آنها در نشریه های به ظاهر «غیرسیاسی» مربوط به برخی بازمانده های ح.د.خ.ا، تبارز داده می شود.

سازمانهای غیر حکومتی در افغانستان نهادهای فعال استقرار هژمونی ایدئولوژیک امپریالیزم اند.

باید با جدیت به افشای نقش آنها پرداخت. نیروهای انقلابی، چپ و دموکرات باید مردم و به ویژه جوانان را از اهداف سازمانهای غیر حکومتی آگاه سازند.

www.ayenda.org